

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 48.931/3
VAN 7 DECEMBER 2010

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, derde kamer, op 17 november 2010 door de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering "tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw", heeft het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

Daarnaast bevat dit advies ook een aantal opmerkingen over andere punten. Daaruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling Wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een exhaustief onderzoek van het ontwerp heeft kunnen verrichten.

*

* *

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw handelt over bepaalde types van Europese steun (uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling) en bepaalde types van Vlaamse steun (via het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds). Het voor advies voorgelegde ontwerp strekt ertoe dat besluit op een aantal punten te wijzigen.

De wijzigingen hebben betrekking op de volgende aangelegenheden:

- de definities, i.h.b. die van het begrip landbouwer (artikel 1 van het ontwerp; ontworpen artikel 1);
- de voorwaarden voor het verkrijgen van (Europese) steun aan investeringen op landbouwbedrijven (artikelen 2 en 3 van het ontwerp; ontworpen artikelen 4 en 5), het maximale percentage steun dat de landbouwer hierbij kan krijgen (artikel 4 van het ontwerp; ontworpen artikel 6, § 2), de investeringen die in aanmerking komen (artikel 5 van het ontwerp; ontworpen artikel 7, § 1), de maximale rentetoelage (artikel 6 van het ontwerp; ontworpen artikel 8), en de inhoud van de aanvraag (artikel 7 van het ontwerp; ontworpen artikel 9);
- de voorwaarden voor het verkrijgen van (Europese) steun voor de vestiging van jonge landbouwers (artikelen 8 en 9 van het ontwerp; ontworpen artikelen 10 en 11)¹, het maximum bedrag van de totale vestigingssteun (artikel 10 van het ontwerp; ontworpen

¹ De gemachtigde verklaart dat de wijzigingen in het hoofdstuk over vestigingssteun (i.h.b. de artikelen 10 en 11 van het ontwerp) het gevolg zijn van een wijziging van het EU-beleid inzake vestigingssteun. Zo wordt met artikel 1, 19), van verordening (EG) nr. 74/2009 van de Raad van 19 januari 2009 tot wijziging van Verordening nr. 1698/2005 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) het maximum van de vestigingssteun van 55.000 euro op 70.000 euro gebracht. De ontworpen bepalingen willen daarop inspelen.

artikel 12), de aan te tonen vestigingskosten om vestigingssteun te verkrijgen (artikel 11 van het ontwerp; ontworpen artikel 13), en de inhoud van de aanvraag (artikel 12 van het ontwerp; ontworpen artikel 16);

- de aanvraag voor het verkrijgen van de (Vlaamse) regionale steun als compensatie van geleden schade (artikel 13 van het ontwerp; ontworpen artikel 18);
- de aanvraag voor het verkrijgen van (Vlaamse) regionale steun ten gunste van bedrijven in financiële moeilijkheden (artikel 14 van het ontwerp; ontworpen artikel 20).

Ten slotte voorziet het ontworpen besluit in de wijziging van een aantal algemene bepalingen en slotbepalingen (artikelen 15 tot 19 van het ontwerp; ontworpen artikelen 28 tot 31 en ontworpen bijlage).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

3. In het eerste lid van de aanhef kan de verwijzing naar artikel 12 van het decreet van 22 december 1993 gepreciseerd worden door te verwijzen naar paragraaf 3 van dat artikel. Men vermeldt bovendien dat dit artikel is vervangen bij het decreet van 24 december 2004.

Artikel 18

4. Artikel 18 van het ontwerp regelt de inwerkingtreding. De datum van de inwerkingtreding van 'het besluit' is in het eerste lid echter blanco gebleven. Volgens de gemachtigde is het de bedoeling dat het besluit dat thans nog in ontwerpvorm voorligt, uitwerking heeft met ingang van 6 september 2010. Die datum geldt niet voor de artikelen 10 en 11 van het ontwerp, waarvoor in het tweede lid bepaald wordt dat die uitwerking hebben met ingang van 1 januari 2010.

In beginsel is het verlenen van terugwerkende kracht aan besluiten slechts toelaatbaar ingeval voor de retroactiviteit een wettelijke grondslag bestaat, de retroactiviteit betrekking heeft op een regeling die met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel voordelen toekent, of in zoverre de retroactiviteit noodzakelijk is voor de continuïteit of de goede werking van het bestuur en erdoor, in beginsel, geen verkregen situaties worden aangetast.

4.1. In verband met de uitwerking op 6 september 2010 heeft de gemachtigde het volgende verklaard, met verwijzing naar de bis-nota aan de leden van de Vlaamse Regering:

"De retroactiviteit is noodzakelijk voor de goede werking van de diensten en er worden geen verkregen situaties aangetast.

De retroactiviteit werd maximaal vermeden. Een andere manier van werken is niet mogelijk zonder de goede werking van de diensten in het gedrang te brengen. Voortijdig aangekondigde besparingsmaatregelen geven aanleiding tot versneld indienen van aanvragen om de gunstiger steunmaatregelen te genieten bij de vaststelling dat niet het tijdstip van uitvoering van de investeringen maar wel het tijdstip van de aanvraag bepalend is voor de omvang van de steun. Het beoogd budgettaire effect wordt dan onmiddellijk gedeeltelijk teniet gedaan. In het kader van de vraag om een begrotingsakkoord was de problematiek van het anticiperen aan de orde. Het begrotingsakkoord hield hiermee rekening, d.w.z. het werd verleend op voorwaarde dat het vooropgesteld effect bereikt werd en dat de maatregel zou ingaan op 6 september 2010.

Aangezien een aanvraag noodzakelijkerwijze moet ingeleid worden vóór de start van de investering of verrichting, worden geen verkregen situaties aangetast."

Uit de bis-nota aan de Vlaamse Regering blijkt dat op 6 september 2010 een omzendbrief is uitgevaardigd, waarin aangekondigd werd dat de steunintensiteiten om budgettaire redenen zouden wijzigen. Allicht ten gevolge van die omzendbrief zijn vervolgens aanvragen in versneld tempo ingediend, voor grote bedragen.

In het licht van de uitleg van de gemachtigde lijkt de terugwerkende kracht te kunnen worden aanvaard.

In artikel 18, eerste lid, zou dan wel uitdrukkelijk gepreciseerd moeten worden dat de ontworpen wijzingen uitwerking hebben ten aanzien van de aanvragen die sinds 6 september 2010 zijn ingediend.

4.2. In verband met de uitwerking van de artikelen 10 en 11 met ingang van 1 januari 2010 heeft de gemachtigde het volgende verklaard:

"De wijziging m.b.t. de vestigingssteun werd al langer voorbereid. Ze was voorwerp van een bespreking op het Toezichtcomité «Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013» (= PDPO II) van 10 juni 2009. De bespreking resulteerde in een voorstel van wijziging van de bepalingen over de omvang van de vestigingssteun in het PDPO II. De wijziging werd samen met andere als mededeling op de Vlaamse regering van 19 juni 2009 gebracht. Vervolgens werd de wijziging (het betreft formeel een kleine wijziging in overeenstemming met een EU-Verordening) ingediend bij de EU. Kleine wijzigingen worden in principe van kracht op het tijdstip van indiening. De wijziging (van de vestigingssteun) maakte deel uit van een pakket van wijzigingen en onder meer wijzigingen die wel expliciet de goedkeuring moeten krijgen van de EU-Commissie. De EU heeft haar akkoord gegeven einde 2009. In die context is een toepassing vanaf 1 januari 2010 logisch."

De ontworpen wijzigingen strekken ertoe de bedragen van de steun te verhogen. In die omstandigheden bestaat er geen bezwaar tegen het verlenen van terugwerkende kracht.

De terugwerkende kracht zou zelfs nog verruimd moeten worden. De artikelen 10 en 11 zijn immers het gevolg van een verordening die uitwerking heeft met ingang van 1 januari 2008.² De genoemde artikelen zouden dan ook eveneens met ingang van die datum uitwerking moeten hebben.

² Zie artikel 2 van verordening (EG) nr. 74/2009, vermeld in voetnoot 1.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	P. LEMMENS,	kamervoorzitter,
	J. SMETS,	
	B. SEUTIN,	staatsraden,
	H. COUSY,	
	J. VELAERS,	assessoren van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. G. SCHEPPERS, auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

G. VERBERCKMOES

P. LEMMENS